

MỘT SỐ YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN NĂNG LỰC DẠY HỌC TÍCH HỢP CỦA GIÁO VIÊN

NGUYỄN KIM HỒNG*,
HUỠNH VĂN SƠN*, NGUYỄN VĨNH KHƯƠNG**

TÓM TẮT

Bài báo đề cập một số yếu tố ảnh hưởng đến năng lực dạy học của giáo viên (GV) theo quan điểm dạy học tích hợp (DHTH). Ngoài yếu tố chuyên môn, hiểu biết về phương pháp DHTH thì các yếu tố như: nhận thức của GV, các lực lượng giáo dục, cơ sở vật chất, phương tiện dạy học... đều có ảnh hưởng nhất định đến năng lực DHTH và sự phát triển của năng lực này ở mỗi GV.

Từ khóa: phát triển năng lực, dạy học tích hợp.

ABSTRACT

Some factors affecting the development of teachers' integrated teaching

The article refers to a number of factors affecting the development of teaching competence of teachers in view of integrated teaching. In addition to professional factors, knowledge of teaching methods, the integration elements such as: awareness of teachers, education forces, facilities, teaching facilities... have certain influence to integrated teaching capacity and the development of competencies in each teacher.

Keywords: capacity development, integrated teaching.

1. Đặt vấn đề

Trong những năm gần đây, DHTH được quan tâm ở nhiều góc độ khác nhau. DHTH không còn là vấn đề mới mẻ, bởi bất cứ một GV nào cũng đã từng sử dụng các kĩ thuật này ở một chừng mực nào đó trong quá trình dạy học để hoàn thành mục tiêu giúp cho học sinh (HS) biết được những điều hữu ích và thú vị của cuộc sống, chuẩn bị cho các em hành trang cần thiết để bước vào đời.

Vấn đề DHTH ở trường phổ thông mà Việt Nam đang mong muốn thực hiện hiện nay đó là triển khai DHTH một cách đồng bộ và có hệ thống thay vì dựa vào những lựa chọn linh động của GV về nội

dung và phương pháp dạy học. Điều này có nghĩa cần phải có một khung chỉ dẫn để giúp GV và HS biết được họ cần phải làm gì và được phép làm gì để thực hiện DHTH một cách có hệ thống. Nói cách khác, vấn đề DHTH không những đòi hỏi một sự thay đổi về chương trình học và sách giáo khoa mà còn đòi hỏi một sự thay đổi về quan niệm và về kĩ thuật dạy học. Đây cũng chính là những định hướng về sự hoàn thiện năng lực dạy học mà GV cần quan tâm, thực hiện...

Có thể nói, đến thời điểm này, các tài liệu hệ thống về DHTH chưa được xuất hiện nhiều ở Việt Nam. Phần vì kinh nghiệm DHTH vẫn còn hạn chế, phần vì

* PGS TS, Trường Đại học Sư phạm TPHCM; Email: nkhong@hcmup.edu.vn

** NCS, Trường Đại học Sư phạm TPHCM

các nguồn tư liệu mang tính lí luận về DHTH chưa thực sự phong phú, đa dạng. Vì thế, GV và các lực lượng giáo dục khó tránh khỏi những lúng túng và bỡ ngỡ khi định hướng và thực hiện DHTH ở trường phổ thông nói chung và trung học cơ sở nói riêng. Việc tìm hiểu yếu tố cơ bản ảnh hưởng đến năng lực DHTH sẽ phần nào giúp GV phác họa được những hướng đi chắc chắn để cải thiện năng lực DHTH và thực hiện hiệu quả DHTH ở trường học.

2. Một số yếu tố ảnh hưởng đến năng lực DHTH của giáo viên

2.1. Nhận thức của giáo viên và các lực lượng sư phạm – xã hội

Trong công cuộc đổi mới tư duy về dạy học ở trường trung học hiện nay, vấn đề nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của việc dạy học theo quan điểm DHTH cho các thành viên trong tập thể nhà trường, xã hội là điều cần phải thực hiện trước tiên. Một quy luật chung đối với việc triển khai bất cứ quá trình hoạt động nào cũng đều phải xuất phát từ nhận thức. Vì nhận thức là kim chỉ nam cho mọi hành động. Nhận thức đúng thì mới tạo điều kiện cho hành động đúng và đạt hiệu quả.

Một trong những trọng tâm của đổi mới chương trình và sách giáo khoa của giáo dục phổ thông là đổi mới nội dung, phương pháp dạy học, dạy học dựa vào hoạt động học tập tự giác, tích cực, chủ động, sáng tạo của HS, góp phần hình thành và phát triển nhu cầu tự học, hứng thú, tạo niềm tin và niềm vui trong học tập. Do đó, để tổ chức thực hiện tốt việc dạy học và quản lí dạy học theo quan

điểm DHTH trong nhà trường thì chúng ta cần làm cho mọi thành viên của nhà trường cũng như cha mẹ HS và HS quán triệt tư tưởng chủ đạo của dạy học theo quan điểm DHTH, nguyên tắc dạy học theo quan điểm DHTH cũng như đặc điểm của dạy học theo quan điểm này... Nhận thức được DHTH là xu thế chung của nhiều nước trên thế giới, triết lí sâu xa của DHTH là hướng tới các giá trị riêng của mỗi HS trên cơ sở những giá trị chung về năng lực và các phẩm chất khác theo mục tiêu giáo dục của cấp học sẽ làm cho quá trình ứng dụng trong thực tiễn nhanh và hiệu quả hơn. Mục đích sâu xa này cũng đã được nêu trong Luật Giáo dục nước ta: *“Phương pháp giáo dục phổ thông phải phát huy tính tích cực, tự giác, chủ động, sáng pháp tự học, khả năng làm việc theo nhóm; rèn luyện kĩ năng vận dụng kiến thức tạo của HS; phù hợp với đặc điểm của từng lớp học, môn học; bồi dưỡng phương vào thực tiễn; tác động đến tình cảm, đem lại niềm vui, hứng thú học tập cho HS”* [5].

Vì vậy, cấp ủy Đảng, Ban Giám hiệu phải nhận thức rõ đổi mới dạy học là khách quan. Hơn nữa, trên thế giới, việc dạy học theo quan điểm DHTH còn hướng tới các giá trị nhân văn trong giáo dục, dạy học theo quan điểm này có vai trò và lợi ích to lớn nhằm hướng đến sự công bằng trong giáo dục xét trên bình diện phát triển. Một phương án dạy học mới sẽ vấp phải rào cản của tư duy cũ, của cách thực hiện đã quen thuộc, vì vậy, cần có sự giác ngộ, thấu hiểu, rồi tuyên truyền, phổ biến cho mọi thành viên trong nhà trường, HS và cha mẹ HS... để

họ nhận thức đúng, thấy được đổi mới dạy học là khách quan; từ đó, tạo sự đồng thuận giữa nhà trường, gia đình và xã hội.

Hiệu trưởng các trường nên tập trung chỉ đạo cán bộ quản lí, GV, cha mẹ HS thực hiện tốt công tác đổi mới dạy học và quản lí dạy học theo quan điểm tích hợp. Đây là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của nhà trường trong thực tiễn giáo dục.

Đầu năm học, nhà trường tổ chức cho toàn thể cán bộ GV học tập chính trị, chính sách của Đảng, Nhà nước về nhiệm vụ năm học, quán triệt các nhiệm vụ trọng tâm năm học, cấp học. Trong các buổi học tập của GV và HS, cần nhấn mạnh trọng tâm là đổi mới phương pháp dạy học và đổi mới quản lí dạy học, đặc biệt chú ý tuyên truyền phổ biến tính ưu việt của dạy học theo quan điểm DHTH.

Ban Chấp hành Đảng bộ trường cần tập trung chỉ đạo bằng cách Đảng bộ ra nghị quyết về công tác dạy học theo quan điểm tích hợp, phổ biến đến từng cán bộ, đảng viên để nâng cao nhận thức về vai trò và tầm quan trọng của việc dạy học theo quan điểm này.

Đảng bộ cần xây dựng chương trình hành động cụ thể để thực hiện kế hoạch dạy học theo quan điểm DHTH. Kế hoạch dạy học phải bám sát vào chương trình giảng dạy, nhưng phải phù hợp với tình hình thực tế của nhà trường, của địa phương, đảm bảo tính khả thi trong quá trình thực hiện. Và để dạy học theo quan điểm tích hợp đem lại hiệu quả thiết thực thì từ mục tiêu phải được thể hiện thành các chỉ tiêu cụ thể trong kế hoạch dạy học.

Cần xây dựng các chi bộ trong Đảng bộ nhà trường thực sự vững mạnh, đủ sức lãnh đạo đơn vị thực hiện tốt các nhiệm vụ được giao, trong đó quan trọng nhất là công tác dạy học, đặc biệt là đổi mới dạy học theo quan điểm DHTH.

Hàng năm, nhà trường cần tổ chức kiểm điểm, đánh giá kết quả thực hiện công tác dạy học theo quan điểm DHTH (có thể mời đại diện một số cha mẹ HS), làm rõ kết quả đạt được, những hạn chế, nguyên nhân của kết quả, nguyên nhân của hạn chế để từ đó chỉ đạo thực hiện được tốt hơn.

Để việc tuyên truyền nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lí, GV... chất lượng và hiệu quả, hiệu trưởng cần cụ thể hóa đường lối thành các công việc, cụ thể như sau:

- Thành lập Ban Chỉ đạo đổi mới phương pháp dạy học. Ban này ngoài nhiệm vụ chung còn chú ý tuyên truyền phổ biến về mục đích, ý nghĩa, tính tất yếu của đổi mới dạy học theo quan điểm DHTH. Thành phần của ban gồm: Ban Giám hiệu và các Trưởng Bộ môn, đại diện các tổ chức đoàn thể (Chi bộ Đảng, Công đoàn, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh).

- Các thành viên được phân công sưu tầm tài liệu, nghiên cứu soạn thảo nội dung tuyên truyền phổ biến về DHTH cho từng đối tượng của nhà trường.

- Trang bị cho thư viện các tài liệu, sách, báo có nội dung liên quan đến DHTH để mọi người có thể tham khảo, học tập, nghiên cứu và định hướng ứng dụng.

- Biên soạn tài liệu ngắn gọn dành

cho các bậc cha mẹ và những người quan tâm về DHTH. [2]

Hiệu trưởng và các thành viên trong Ban Giám hiệu lên kế hoạch đổi mới phương pháp dạy học. Trong kế hoạch này đặt trọng tâm vào việc đổi mới phương pháp dạy học theo tinh thần tích hợp.

- Mời chuyên gia đến nói chuyện, tọa đàm với Hội đồng nhà trường và HS về DHTH.

- Tham quan, học tập các trường đã có những thành công trong đổi mới phương pháp dạy học, những trường có thành tích cao trong quản lí dạy học theo định hướng DHTH.

▪ **Đề xuất các hành động cụ thể**

Ngay từ đầu năm học, nhà trường cần cụ thể hóa các đường lối, chính sách của Đảng và của Nhà nước; nhiệm vụ của ngành học, cấp học, các chỉ thị của ngành, của địa phương và kế hoạch của nhà trường bằng từng công việc cụ thể theo học kì, tháng, tuần, gắn liền với mỗi bộ môn, mỗi cá nhân trong nhà trường.

Xây dựng lực lượng tuyên truyền viên nòng cốt trong nhà trường là những cán bộ chủ chốt như tổ trưởng chuyên môn, GV chủ nhiệm... thông qua những giờ dạy cụ thể có vận dụng quan điểm tích hợp để HS, GV, cán bộ quản lí nhà trường, cha mẹ HS... cộng đồng trách nhiệm với nhà trường.

Hiệu trưởng cần đổi tài chính, dành khoản tài chính thỏa đáng phù hợp cho các công việc trên. Dành quỹ thời gian nhất định trong quỹ lao động sư phạm tổng thể của nhà giáo cho mỗi thành viên trong Ban chỉ đạo DHTH.

Hiệu trưởng quan tâm động viên và tạo điều kiện có thể có cho các thành viên Ban chỉ đạo DHTH hoạt động hiệu quả và có chất lượng.

2.2. Cơ sở vật chất và thiết bị dạy học

2.2.1. Về cơ sở vật chất – thiết bị dạy học trường học

Căn cứ vào kế hoạch dạy học, trường xây dựng kế hoạch tài chính, xây dựng kế hoạch cơ sở vật chất – thiết bị dạy học phục vụ dạy và học theo quan điểm tích hợp phù hợp với năng lực kinh tế tài chính mà nhà trường được cung ứng theo định mức đề ra.

Song song với việc xây dựng cơ sở vật chất, mua sắm trang thiết bị dạy học, hiệu trưởng cần có các biện pháp để bảo đảm việc sử dụng thiết bị dạy học và phòng bộ môn đúng chức năng, hiệu quả và phát huy tác dụng tích cực trong việc truyền tải kiến thức và mở mang sự hiểu biết của HS.

Chỉ đạo việc sử dụng có hiệu quả cơ sở vật chất – thiết bị dạy học hiện có và tự làm.

Việc sử dụng thiết bị dạy học trong các nhà trường không chỉ là công việc riêng của GV. Nó gắn với các khâu cung cấp, bảo quản, với kế hoạch, dự toán thanh lí, nó liên quan đến người quản lí nhà trường, nhà sản xuất, nhà cung ứng. Việc sử dụng có hiệu quả thiết bị dạy học trong nhà trường phải tuân thủ theo các bước:

- Kế hoạch hóa;
- Tổ chức thực hiện;
- Điều hành;
- Kiểm tra, giám sát, điều chỉnh phân tích, rút kinh nghiệm.

Cần nâng cao nhận thức cho GV về việc sử dụng thiết bị dạy học nhằm giúp họ ý thức được sự cần thiết và có nhu cầu sử dụng thường xuyên các thiết bị này, phát huy hiệu quả sử dụng chúng trong các giờ học theo quan điểm DHTH là điều thiết yếu.

Tổ bộ môn lên kế hoạch đào tạo thì nhất thiết trong kế hoạch này phải có mục đề xuất các thiết bị dạy học cần sử dụng. Tổng hợp các kế hoạch này, nhà trường đưa ra kế hoạch về thiết bị dạy học của toàn trường nhằm phục vụ cho DHTH.

Với quy trình kế hoạch này, mỗi tổ bộ môn lại quy định cho GV khi lên kế hoạch giảng bài cho mỗi tiết học của mình phụ trách thì phải có kế hoạch thiết bị dạy học phục vụ bài giảng đó theo hướng DHTH.

Kế hoạch cần phải nêu được những vấn đề sau: sẽ sử dụng thiết bị dạy học gì cho nội dung nào của bài giảng; thiết bị dạy học đó khai thác ở đâu (trong phòng thí nghiệm, trong phòng bộ môn, hay tự tạo ra); những kiến nghị và đề xuất với nhà trường về thiết bị dạy học cho môn học mà mình phụ trách, cho bài giảng mình được phân công theo hướng DHTH.

Trên thực tế, cơ sở vật chất, thiết bị dạy học trong các trường trung học hiện nay đa số vừa thiếu, vừa không đồng bộ về cơ cấu chủng loại... Còn có một khoảng cách giữa những người cấp phát vốn cho các trường, cấp quản lý nhà trường và các nhà cung cấp thiết bị dạy học. Thường thì các trường thiếu vốn để trang bị thiết bị dạy học theo quy định đào tạo nên việc chuẩn bị hay đáp ứng cơ sở vật chất và thiết bị dạy học theo hướng

DHTH không phải là đơn giản.

Để lấp được khoảng cách này, cần thực hiện các công việc sau:

- Dự toán về nhu cầu trang thiết bị dạy học của mỗi trường. Khi đã được cấp trên duyệt thì người cung cấp vốn phải cung cấp kịp thời.

- Các trường phải tuân thủ đúng yêu cầu về quản lý tài chính đối với thiết bị dạy học. [2]

Khảo sát cho thấy vấn đề nhân viên chuyên môn phụ trách thiết bị dạy học cho các trường hầu như không có, nhiều người trong số đó chỉ làm công tác kiêm nhiệm. Vấn đề là cần chọn cử GV có năng lực, có tinh thần trách nhiệm phụ trách việc bảo quản, khai thác, sử dụng trang thiết bị dạy học và phải bồi dưỡng năng lực kỹ thuật chuyên dụng cho đội ngũ phụ trách thiết bị dạy học kịp thời, hiệu quả.

- Xây dựng môi trường sư phạm đối với vấn đề thiết bị dạy học.

Môi trường sư phạm theo nghĩa này là môi trường nhằm nâng cao ý thức trách nhiệm của người quản lý nhà trường, nâng cao sự hăng hái sử dụng thiết bị dạy học của GV vào việc đổi mới phương pháp dạy học theo hướng DHTH, nâng cao thói quen kết hợp học với hành của người học ít nhất qua việc nghiên cứu lý thuyết và thực hành thí nghiệm trong DHTH.

Xây dựng hệ thống phòng bộ môn theo hướng ngày càng chuyên môn hóa, đảm bảo cho GV và HS có thể dạy học theo phòng bộ môn. Phòng bộ môn về thực chất tạo ra những điều kiện thuận lợi cho GV và HS sử dụng thiết bị dạy học

đảm bảo sự thoải mái về tâm lí, về vệ sinh học đường, về tổ chức lao động một cách khoa học, tạo được hứng thú học tập, phát triển tư duy và một số kĩ năng sống của HS trong giờ học.

Trong điều kiện chưa thể xây dựng phòng học bộ môn cho từng môn học thì có thể xây dựng phòng bộ môn cùng đặc thù như: phòng nghe nhìn; phòng lí hóa; phòng kĩ thuật; phòng hóa sinh... và một số phòng chuyên dụng như phòng tin học, phòng học ngoại ngữ nhằm hỗ trợ tốt nhất cho hướng DHTH.

Ngoài hệ thống các phòng bộ môn, các trường cũng cần cải tạo hệ thống các lớp học, trường học đảm bảo các yêu cầu: đủ ánh sáng, chống độ ồn, chống ẩm... tạo điều kiện thuận lợi để sử dụng thiết bị dạy học từ khâu di chuyển đến khâu minh họa... giúp HS lĩnh hội có hiệu quả bài giảng, giúp GV lao động sự phạm trong giờ giảng không tốn quá nhiều công sức theo hướng DHTH.

Việc tạo ra môi trường sự phạm thuận lợi đối với việc sử dụng thiết bị dạy học còn mang lại hiệu ứng phát động sự hăng hái tự làm thiết bị dạy học của GV và HS theo hướng DHTH, góp phần nâng cao chất lượng dạy và học.

Thực tế cho thấy nhiều GV có khả năng và kinh nghiệm tự tạo ra các thiết bị dạy học với chi phí thấp mà hiệu quả lại khá cao, nhiều HS trong các trường trung học cũng có thể cộng tác đắc lực với thầy cô của mình để làm thiết bị dạy học, khôi phục các thiết bị đã bị hư hỏng, cải tiến thiết bị để sử dụng thuận tiện hơn, hiệu quả hơn. Công tác này còn có ý nghĩa đối với việc trau dồi năng lực sáng tạo trong

hoạt động nghiên cứu khoa học ở nhà trường nói chung và theo hướng DHTH nói riêng trong thực tiễn dạy học.

Tóm lại, tạo điều kiện về cơ sở vật chất - thiết bị dạy học phục vụ sự phát triển năng lực DHTH là giải pháp đi đến những mục tiêu sau:

- Có đủ phòng học bộ môn, phòng thực hành...;
- Thiết bị dạy học đủ theo kế hoạch;
- Thiết bị dạy học ngày càng tiên tiến so với sứ mệnh mục tiêu của nhà trường;
- Thiết bị dạy học ngày càng đồng bộ về cơ cấu chủng loại;
- Cấp quản lí nhà nước quan tâm tạo điều kiện thuận lợi cho việc sử dụng thiết bị dạy học;
- GV hăng hái, có ý thức tự giác sử dụng thiết bị dạy học;
- HS chịu khó kết hợp học và thực hành thông qua việc sử dụng thiết bị dạy học. [2]

2.2.2. Môi trường dạy học trong nhà trường

Đối với nhà trường trung học, nhiệm vụ năm học thực hiện tốt hay không tùy thuộc nhiều vào hiệu trưởng. Vấn đề tạo môi trường dân chủ trong các hoạt động của nhà trường là một nhiệm vụ quan trọng của hiệu trưởng đã được quy định tại Điều 17, khoản 1, Điều lệ trường trung học.

Thực tế đã chứng minh, ở bất kì nền giáo dục nào, muốn có trò giỏi thì phải có thầy giỏi. Vai trò của người thầy vẫn là nhân tố quan trọng ảnh hưởng đến chất lượng giáo dục. Vì vậy, rất cần một môi trường sự phạm, mà ở đó, những người thầy say mê với công việc của

mình, bởi nếu không có say mê thì không có sáng tạo, dẫn đến chất lượng giáo dục không cao.

Muốn được như thế, cần phát huy các mối quan hệ bên trong nhà trường; xây dựng môi trường sư phạm thân thiện, HS tích cực; tăng cường cơ sở vật chất, xây dựng nhà trường xanh – sạch – đẹp – an toàn... nhằm đảm bảo cho việc DHTH diễn ra thuận tiện và đạt hiệu quả.

Bên cạnh đó, cần phải bảo đảm thu nhập độc lập cho GV (khác với thu nhập có được nhờ đi dạy thêm) để GV chuyên tâm giảng dạy; phải khai tâm cho người học, giúp người học thấu hiểu ý thức và trách nhiệm của người làm trung tâm.

Trong nhà trường, cần xây dựng mối quan hệ hợp tác, dân chủ. Cần tạo ra môi trường học tập thân thiện, quan tâm lẫn nhau và mang tính đồng đội, xây dựng tập thể nhà trường thành tập thể biết học hỏi, hướng đến việc thực hiện DHTH sao cho hiệu quả.

▪ **Đề xuất các hành động cụ thể:**

- Cần sự quan tâm đầu tư của ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố, sở giáo dục và đào tạo, sở tài chính về kinh phí cho việc tăng cường cơ sở vật chất của nhà trường.

- Cần sự hỗ trợ của xã hội đối với nhà trường về vật lực, tài lực, giúp tăng cường cơ sở vật chất theo tinh thần xã hội hóa giáo dục.

- Cần có sự quản lý chặt chẽ của hiệu trưởng và các GV được phân công phụ trách công tác cơ sở vật chất – thiết bị dạy học.

- Ban giám hiệu, phòng giáo dục và đào tạo, sở giáo dục và đào tạo cần quan tâm đến việc xây dựng cơ sở vật chất –

thiết bị dạy học, đảm bảo kinh phí cần thiết cho bảo quản và duy trì tốt trạng thái hoạt động của cơ sở vật chất – thiết bị dạy học.

- Xây dựng kế hoạch sử dụng, sửa chữa và mua sắm thiết bị phục vụ dạy học hàng năm... nhằm hướng đến việc chuẩn bị, cập nhật cơ sở thiết bị cho DHTH.

- Từng bước trang bị máy tính và sử dụng các phần mềm quản lý dạy học một cách hệ thống và có hiệu quả, như: ứng dụng phần mềm quản lý hồ sơ HS, quản lý sĩ số HS, quản lý thời khóa biểu... phục vụ cho DHTH.

- Từng bước xây dựng website của trường để phản ánh công khai chương trình, kế hoạch giáo dục của nhà trường cũng như công khai các điều kiện và tình hình học tập, rèn luyện của HS... theo DHTH.

- Mở lớp tập huấn bồi dưỡng kiến thức tin học cho toàn thể cán bộ quản lý, GV, nhân viên. Mời chuyên gia hướng dẫn kỹ năng sử dụng khai thác các tính năng ưu việt của máy tính, máy chiếu, các phương tiện kỹ thuật hiện đại phục vụ cho DHTH.

- Bên cạnh đó tổ chuyên môn và GV phải nhận thức được vai trò và tác dụng to lớn của cơ sở vật chất – thiết bị dạy học đối với việc HS tự chiếm lĩnh tri thức mới, khám phá những tri thức mới; đối với thực hiện đổi mới giáo dục, đảm bảo chất lượng dạy học, đổi mới phương pháp dạy học...; thực hiện tốt trách nhiệm cùng các bộ phận liên quan trong việc quản lý, sử dụng, khai thác và đề xuất hoàn thiện cơ sở vật chất – thiết bị dạy học cho môn học

theo hướng DHTH.

- Tổ chức điều tra, đánh giá, xây dựng kế hoạch bồi dưỡng tư tưởng, chính trị và chuyên môn nghiệp vụ cho GV hàng năm. GV có tinh thần tự học, tự bồi dưỡng, coi đó là nhu cầu, mục đích sống của bản thân và coi nhà trường như là ngôi nhà thứ hai của mình.

- Hàng năm, trường cần có kế hoạch trình sở giáo dục và đào tạo về công tác bồi dưỡng và tự bồi dưỡng của GV, có chú trọng đến DHTH, để có kinh phí và thời gian cần thiết cho việc thực hiện công tác bồi dưỡng phù hợp với chương trình hoạt động của ngành.

- Chỉ đạo và điều hành bộ phận văn thư, hành chính thực hiện công tác quản lý dữ liệu trong máy tính như quản lý công văn, theo dõi hoạt động giáo dục theo kế hoạch của nhà trường với định hướng DHTH...

3. Kết luận

Tóm lại, việc phát triển năng lực dạy học theo quan điểm DHTH là yêu cầu cần thiết không chỉ đối với GV mà còn cần sự quan tâm từ các cấp lãnh đạo, ban chỉ đạo, hiệu trưởng cũng như các lực lượng sư phạm – xã hội khác. Năng lực DHTH của GV còn chịu ảnh hưởng bởi các điều kiện bên ngoài như cơ sở vật chất, phương tiện dạy học. Dù đây không phải là yếu tố ảnh hưởng chính nhưng nếu được trang bị đầy đủ thì các điều kiện bên ngoài sẽ hỗ trợ đắc lực cho GV khi đứng lớp, thực hiện DHTH. Do đó, ngoài cải thiện chuyên môn, kiến thức, kỹ năng DHTH, GV còn cần sự tác động cộng hưởng từ các yếu tố hỗ trợ khác xuất phát từ các lực lượng sư phạm và cơ sở vật chất, phương tiện dạy học. Nếu làm được điều này, thì việc DHTH sẽ mang lại hiệu quả và sẽ đạt được những mục tiêu tốt đẹp như đã đề ra.

Chú thích: Bài viết được trích từ tài liệu tập huấn: “Tích hợp nội dung giáo dục sử dụng tiết kiệm và hiệu quả năng lượng ở trường trung học cơ sở”, Trường Đại học Sư phạm TPHCM.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hergenhahn B. R. (2003), *Nhập môn Lịch sử Tâm lý học*, Nxb Thống kê, Hà Nội.
2. Nguyễn Kim Hồng, Huỳnh Văn Sơn, Nguyễn Vĩnh Khương, Lê Minh Huân, Tài liệu tập huấn “Tích hợp nội dung giáo dục sử dụng tiết kiệm và hiệu quả năng lượng ở trường trung học cơ sở”, Trường Đại học Sư phạm TPHCM.
3. Huỳnh Văn Sơn, Nguyễn Thị Diễm My (2015), *Phát triển năng lực dạy học tích hợp – phân hóa cho giáo viên các cấp học phổ thông*, Nxb Đại học Sư phạm TPHCM.
4. Trường Đại học Sư phạm TPHCM (2014), *Kiểm yếu Hội thảo “Dạy học tích hợp – Dạy học phân hóa ở trường phổ thông”*.
5. <https://vi.wikipedia.org>
6. <http://www.giaoduc.edu.vn>.

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 03-11-2015; ngày phản biện đánh giá: 20-12-2015;
ngày chấp nhận đăng: 22-12-2015)